

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.
 CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 50 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiunile se primesc după învoială

Partea oficială.

Ajutor pentru preoții penzionari, văduvele și orfanii de preoți.

Ministerul Cultelor și Artelor cu Nr. 5978 din 23 Decembrie 1925 a ordonat ajutor pe anul 1925 pentru preoții penzionari, văduvele și orfanii de preoți, și anume câte 1200 Lei preoților penzionari, câte 900 Lei văduvelor preotese, câte 800 Lei orfanilor de ambii părinți și câte 600 Lei orfanilor de tată.

Sumele convenite se pot ridica de către cei în drept dela Venerata Administrație Capitulară, în contra chitanței legal timbrate.

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.
 Nr. 476.

HIROTONIRE.

Clericii diecezani *Balota Grigore, Coman Andrei, Henciu Carol Valeriu și Radu Vasile* au fost hirotoniți întru ipodiaconi și diaconi în 30 Ianuarie a. c.; Trei sfinți Ierarhi, iar la Intimpinarea Domnului, în 2 Februarie a. c. aceiași au fost hirotoniți întru preoți.

Gherla, la 2 Februarie 1926.

Nr. 630, 631, 632, 633.

Primire în clerul tinăr.

Nechita Scurtu din Boiu mare este primit în clerul tinăr diezezan.

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.
 Nr. 600.

NUMIRI.

Mult Onoratul *Valeriu Giurgiu* protopop onorar, primit în dieceza Gher-

lei din legăturile diecezei de Lugoj, este numit paroh la *Aghireș* (D. Bred.)
 Gherla, la 2 Februarie 1926.

Nr. 657.

Onoratul *Ilie Manu* preot nouhirotont este numit *administrator local* la parohia *Boereni* (D. Lăpuș).

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.

Nr. 608.

Onoratul *Ilie Vetișan* preot nouhirotont este numit *administrator local* la parohia *Porți și filiala Ip* (D. Ip.)

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.

Nr. 171.

Onoratul *Andrei Coman* preot nouhirotont este numit *administrator local* la parohia *Borșa III, Repedea și Șesul Poienii* (D. Vișeu).

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.

Nr. 635.

Onoratul *Valeriu Henciu* preot nouhirotont este numit capelan cu drept de succesiune lângă persoana Onoratului *Valer Mureșan* preot în *Telciu*.
 Gherla, la 2 Februarie 1926.

Nr. 638.

Onoratul *Grigore Balota* preot nouhirotont este numit *administrator local* la parohia *Șumal* (D. Ip.)

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.

Nr. 634.

Onoratul *Valer Huza* preot în *Ferești* (D. Coseu) este numit *administrator local* la parohia *Sicu* (D. Sicu).

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.

Nr. 637.

Onoratul *Vasile Radu* preot nouhirotont este numit *administrator local* la parohia *Ferești și filiala Cornești* (D. Coseu).

Din șed. cons. 29 Ianuarie 1926.

Nr. 636.

Concurs

la parohii.

Parohia *Tur* (D. Țara Oașului) se curentează cu *terminul 15 Martie 1926.*

Nr. 675.

Doritorii de a dobândi acest beneficiu parohial, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — prevăzute cu următoarele documente:

1. Absolutoriu teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlastic 1924-25; **la caz**, că școala în anul școlastic trecut n'a funcționat, atestat oficios că pruncii totuși au fost catehizați.
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugarea.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Necrolog

Cu durere aducem la cunoștința Veneratului Cler trecerea la cele veșnice a Mult Onoratului *Gheorghe Stanciu* paroh-protopop onorar în *Medieșul auriu*, repausat în ziua de 6 Ianuarie 1926 în anul 63 al vieții și 38 al preoției sale.

Onorat Frățiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile pii îndatinate pentru odihna sufletească a adormitului în Hristos Frate.

Gherla, la 25. Ianuarie 1926.

Nr. 425.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.**Partea neoficială.****Apărarea Creștinismului**

prin

Unirea Bisericii.

(Urmare).

Știm prea bine că Bizantinilor antici și moderni această învățătură Catolică nu le place — fiindcă ar distruge autoritatea Patriarhului ecumenic din Constantinopol. Aceștia nu neagă că Papa e primul Patriarh de onoare, admit că el deprinde cu deplin drept autoritatea sa patriarhală asupra întregii Biserici Latine; dar, — ca și Papei din Roma, revindcă Patriarhului din Constantinopol — o autoritate superioară în toate bisericile Orientale, și de aceea se numește Ecumenic, adică Patriarh General.

Învățătura aceasta se născu din Caracterul Imperiului Roman, când se împărți în două ramuri: *Imperiul Roman din Orient* și *Imperiul Roman din Occident*; și pe cum doi erau împărății: unul în Orient și altul în Occident, și de aceea emblema lor era Vulturul cu două capete, așa s'a pretins ca doi să fie principalii Patriarhi, Papa dela Roma — ca Patriarh al A-

pusului, și Arhiepiscopul Constantinopolului — ca Patriarh general al Răsăritului. Și fiindcă Roma cea veche escela, se ridica cu onoarea și nu cu autoritatea asupra Romei celei noue. Constantinopolul, așa Papa avea onorurile și nu autoritate asupra Patriarhului din Constantinopol. Aceasta opiniune — ce fu latentă în cele dintâi zece veacuri ale Bisericii, începu a se întări încetul cu încetul, până aduse despărțirea între Biserica Răsăriteană și Biserica Apusă, spre cea mai mare pagubă a Creștinismului întreg.

Dar noi rugăm pe Frații noștri Bizantini, să nu facă chestie de amor propriu, cum nu facem nici noi înși-ne, ci se facă chestie de realitate a lucrurilor, și a pagubelor, ce rezultă pentru Creștinism și pentru însaș Biserica Răsăriteană. Noi îi rugăm pentru dragostea lui Isus Hristos Domnului Nostru — să reflecteze, că noi nu voim nicidecum să micșorăm demnitatea Bisericii Răsăritene, ci vrem să o armonizăm — dacă e posibil — cu Biserica Apuseană pentru apărarea Creștinismului.

Cele două Biserici, rămânând despărțite, nu se vor putea înțelege niciodată în privința apărării creștinismului. Biserica Catolică până astăzi, și

fără de sprijinul Bisericii-Răsăritene, a dovedit o putere de rezistență împotriva tuturor inamicilor bisericii lui Hristos în toate părțile lumii. — Aceasta trebuie să o atribuim Direcțiunii autoritative a Sfântului Scaun al Romei, direcțiunii Papei, recunoscut de Cap al Bisericii catolice.

Dimpotrivă, ce dovadă de rezistență a dat Patriarhatul Ecumenic? Cea dintâi putere de rezistență este pacea și unirea internă în Biserică. Aceasta există în Biserica Catolică. Episcopii catolici, de orice națiune, de orice neam, de orice element oriental și occidental, strânși în jurul Papei și povățuiți de dânsul, arată lumii întregi unitatea de credință și de acțiune întru apărarea Credinței catolice și a drepturilor Bisericii lui Isus Hristos. Și aceasta se întâmplă în vreme ce Patriarhatul Ecumenic trece prin o criza fatală pentru autoritatea sa ecumenică asupra celorlalte Patriarhate și asupra Bisericilor naționale, numite autocefale.

S'a întâmplat, că Episcopii ortodoxi din Patriarhatul Antiochiei, bazați pe dreptul istoric, că acel Scaun a fost întemeiat de sfântul Apostol Petru, și pentru aceea îi compete independența de către Patriarhatul ecumenic, s'au hotărât să numească pe Patriarhul lor fără de propunerea și acceptarea celui Ecumenic din Constantinopol, și aceasta au practizat-o în cele din urmă două alegeri de Patriarh. — Patriarhului din Constantinopol îi recunosc prima onoare între Patriarhi, dar nici o autoritate asupra celorlalți Patriarhi. — Aceasta ușor se poate întâmpla și cu Patriarhatele ortodoxe din Ierusalim și din Alexandria, în cari elementul greco-arab combate cu înverșunarea elementul Elenic (pe Greci), care susține Patriarhatul ecumenic.

Dar în înșaș circumscripția patriarhală a Constantinopolului — de care se țin provinciile bisericești din Macedonia, Rumelia și Bulgaria, autoritatea Patriarhatului Ecumenic pe zi ce merge se mișorează foarte mult. Pentru că ortodoxii Bulgari, Sârbi și Români numiți

Cuțovlahi, nu voesc nici decum să recunoască Ecumenicitatea Bizantină, și voesc, că în acelaș teritor în care trăiesc mestecați cu Grecii, să-și întemeieze o ierarhie bisericească de naționalitate și limba lor. — Bulgarii au dobândit dela Guvernul lor civil, o ierarhie națională sub presidiul unui Esarh. Din aceasta s'au născut în Peninsula Balcanică între ortodoxi două mari partide, de Patriarhiști și de Esarhiști, cari se bat între sine în chip crudel, chiar și cu arme. — Bandele bulgare, bandele sârbești și grecești — cari cutrieră câmpiile și asalțează satele, sunt lucruri jalnice — dar adevărate și crudele, cari țin de mulți ani și nu se știe când se vor sfârși. Dacă apoi ne întoarcem privirea la bisericile din Rusia, din Grecia, din România, din Sârbia, cuprins în dânsa și Muntenegrul de odinioară, — acestea nu recunosc în Patriarhatul ecumenic nici o autoritate asupra propriilor lor provincii bisericești, decât numai preeminență de onoare a celui Scaun Patriarhal asupra celorlalte Scaune patriarhale Arhiepiscopești și episcopești. Fiecare din aceste biserici și-a format un organism curat național, ca Biserică autocefală.

Aceasta fiind situația Patriarhatului din Constantinopol, unde mai există Ecumenicitatea asupra bisericilor ortodoxe? Nu în drept, pentru că privilegiul Patriarhal fundat pe canonul XXVIII a Conciliului din Calcedon se întemeiază pe conceptul exprimat acolo, că Constantinopolul este Roma Nouă, adică Capitala Imperiului Roman din Orient. De aci urmează că după ce a căzut Imperiul Roman din Răsărit, și Constantinopolul a devenit capitala Imperiului Otoman de o parte, iar de altă parte formându-se din provinciile aceluși Imperiu căzut multe state creștinești independente, și un anumit stat din noui popoare — ca Imperiul Rusesc, Constantinopolul nu e mai mult Scaunul Patriarhal privilegiat, pentru că nu există mai mult Scaunul Imperiului creștinesc în Orient. Și fiindcă baza dreptului s'a răsturnat, deodată s'a răsturnat și Ecu-

menicitatea Patriarhatului Bizantin de fapt. Și aceasta nu numai în popoarele ortodoxe, cari nu aparțin Grecilor, ci în însași Biserica Regatului Grecesc, care are un sinod dirigent, independent de Patriarhatul ecumenic. — Așadară nu e mai mult lumea Latină, carea contrastează autoritatea ecumenică a Bizanțului, ci întreagă lumea ortodoxă, care s'a răsculat împotriva lui; pentru că baza eră omenească, și schimbându-se lucrurile omenești în urma dezvoltării și evenimentelor veacurilor, căzu și autoritatea ecumenică asupra bisericilor ortodoxe, și rămase numai un titlu onorific, care nu mai incomodează pe nimeni. Astfel fiind dară autoritatea Patriarhală redusă la nici un strop de ecumenicitate, cum e posibil a formă un centru activ de apărare a Creștinismului?

Dar astăzi mai este în Bisericile ortodoxe un alt pericol pentru Creștinism, pericol ce provine din mulți membrii ai Clerului și ai Laicatului. Fiindcă s'a lătit datina în tinerul cler și în tinerii laici de a cerceta Universitățile din Berlin, Viena, München, Paris, Oxford, Cambridge și altele din erudita Europă, pentru ca să se adape nu numai în științele profane, ci și în cele bisericesti. Reînțorși în patrie, aduc învățături protestante și raționaliste, și de multe ori unii din aceștia sunt înălțați la gradurile ierarhiei bisericesti, iar alții de profesori în facultatea teologică dela Universitățile locale. Aceștia se arată foarte zeloși pentru biserica lor atacând Biserica catolică și Papatul, cum fac Protestanții și Raționaliștii din Europa, dar lățind în aceeaș vreme sub podoima de a combate Papatul, greșeli contrarie articolelor de credință ce sunt comune celor două Biserici asupra sfintelor Sacramente și Misteriilor Creștinismului.

Dacă aceștia sunt Diaconi, Preoți ori Episcopi în Biserica Răsăriteană, în inima lor tocmai ca și Protestanții și Raționaliștii desprețuesc practicile religioase plăcute poporului de rit grecesc... Dar simțemintele lor nu le arată în afară, și așa trec neobservați, pentru că

ei combat Papatul, ori pentru că prin forma externă a funcțiunilor liturgice păstrează spiritul național în poporul care întrupează acest spirit în practicile Bisericii Răsăritene.

În statele ortodoxe, Biserica e considerată ca un curat element național din partea oamenilor cari străbătuți de erorile Raționalismului ori ale Protestanților și înzestrați cu cultură modernă, cârmuiesc viața politică și socială a acelor popoare... Aceștia în fețele bisericesti din Biserica lor fie preoți, fie Episcopi, nu văd altceva decât niște unelte pentru scopurile lor politice. Că au în inimă și în minte o credință tradițională a Bisericii Orientale, ori nu au, puțin le le pasă acestora; ei se îndestulesc cu faptul, ca poporul, care e credincios, să nu fie contrazis în practicile religioase. După principiile acestora e frumos și bun modernismul în Religione, și s'a încercat să se introducă în biserica Catolică. Modernismul învață, că fiecare e liber să creadă ori să respingă articoli de credință, după cum se convinge fiecare, amăsurat dovezilor din critica modernă, fiind suficient, ca el să țină rânduială și practicile externe ale Bisericii.

Aceasta însemnează, a distruge credința creștină, care nu se răzică pe datele științei omenești greșite și schimbăcioase, ci pe știința divină infalibilă și nemutabilă alui Isus Hristos, carea o propune credincioșilor săi învățacei prin Biserica sa constituită de Dânsul de învățătoare și povățuitoare a poporului creștinesc. Modernismul a fost oșândit ca învățatură eretică, ba chiar ca izvor al tuturor erorilor eretice din partea Papei Piu X în calitate de Cap a Bisericii Catolice... Toți catolicii din lumea întreagă s'au închinat cu supunere decisiunilor Capului Suprem al creștinătății, și credința a fost salvată între catolici de atentatele Ereziei Modernismului. Dar în bisericile ortodoxe cine va salva credința creștină de Modernismul eretic care se ascunde sub masca științei și a naționalismului?

(Va urma).

„CONCORDIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII ÎN GHERLA

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CONCORDIA“ societate pe acții în Gherla, conform dispoziției §-lui 18 din statute, se invită la

a XV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Gherla, la **15 Februarie 1926** la **10 ore înainte de amiază** în localul institutului, iar la cazul, dacă la acest termen nu s'ar prezenta numărul acționarilor cerut de statute, adunarea se va ține la **22 Februarie 1926**.

BCU Cluj / Central University Library Cluj



ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte alor 1 notar, 2 scrutători, cari vor verifica și procesul verbal. Constatarea capabilității de hotărâre.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de reviziune despre gestiunea anului 1925.
3. Aprobarea bilanțului și distribuirea venitului curat.
4. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1925.
5. Alegerea alor 9 membrii în direcțiune pe 6 ani, eventual al unuia sau mai mulți membrii în comitetul de reviziune pe un an dacă s'ar alege dintre membrii comitetului în direcțiune.
6. Satorirea salarelor și a marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de reviziune.
7. Eventuale propuneri statutare.

La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrul acționarilor ca atari și cari cel puțin cu o zi înainte de deschiderea adunării generale și-au depus în casa institutului, ori pe lângă revers la alte institute, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele aceluia, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență.

Gherla, la 21 Ianuarie 1926.

Diracțiunea.

ACTIVE.

CONTUL BILANȚ LA

| | | | | | | | |
|---------------------------|---|---|---|---------|----|----------|----|
| Casa în numărar | — | — | — | 290863 | 15 | | |
| Bon la bănci | — | — | — | 1068239 | 39 | 1359102 | 54 |
| Conto curent | — | — | — | | | 4955587 | 88 |
| ● Cambii de bancă | — | — | — | | | 3707960 | — |
| Hipotecar | — | — | — | | | 476245 | — |
| Acții la bănci | — | — | — | | | 100000 | — |
| Diverse conturi debitoare | — | — | — | | | 112500 | — |
| | | | | | | 10711395 | 42 |

EȘITE.

CONTO PROFIT

| | | | | | | | |
|---------------------------------|---|---|---|--------|----|---------|----|
| Interese după depuneri | — | — | — | | | 690320 | 35 |
| Interese Reescont | — | — | — | | | 12469 | 85 |
| Salarii | — | — | — | 219600 | — | | |
| Marce de prezență | — | — | — | 4900 | | | |
| Chirie | — | — | — | 6000 | | | |
| Spese curente | — | — | — | 46570 | 87 | 277079 | 87 |
| Impozite | — | — | — | | | 121061 | 31 |
| Rezerve pentru creante dubioase | — | — | — | 200000 | — | | |
| Abscrieri la cambii | — | — | — | 1274 | 50 | 201274 | 50 |
| Profit curat | — | — | — | | | 156391 | 53 |
| | | | | | | 1458597 | 41 |

Gherla, la

Teodor Morariu,
dir. executiv:

Conziliul de

Ioan Hodorean.

Vasile Pordea,

Dr. Octavian Domide,
președinte.

Dr. Ștefan Pop,

David Deac,

S'a revăzut și găsit în

Gherla, la

Comitetul de

Aurel Pop,

Dr. Iosif Macaveiu,

Dioniziu Vaida,
președinte.

31 DECEMBRIE 1925.**PASIVE.**

| | | | | |
|--|--------|----|-----------------|-----------|
| Capital de acții — — — | | | 500000 | |
| Fond general de rezervă — — — | 184235 | 15 | | |
| Fond special de rez. pentru creanțe dubioase | 239832 | 70 | | — |
| Fond de penzie — — — | 101509 | 40 | | — |
| Fond de binefaceri și cultural — — — | 6630 | 90 | 532208 | 15 |
| Depuneri — — — | | | 8185236 | 63 |
| Reescont — — — | | | 400000 | — |
| Depozite — — — | | | 814871 | 61 |
| Dividende neridicate — — — | | | 9015 | 50 |
| Interese tranzitoare — — — | | | 113672 | — |
| Profit curat — — — | | | 156391 | 53 |
| | | | 10711395 | 42 |

și PIERDERE LA 31 DECEMBRIE 1925.**INTRATE.**

| | | | | |
|---------------------------------------|--------|----|----------------|-----------|
| Interese dela acțiuni — — — | 8100 | — | | |
| Interesele bonurilor dela bănci — — — | 89474 | 79 | | |
| „ de Conto curent — — — | 296414 | — | | |
| „ dela Cambii — — — | 325830 | 35 | | |
| „ Hipotecar — — — | 58486 | — | 778304 | 74 |
| Proviziuni — — — | | | 680292 | 67 |
| | | | 1458597 | 41 |

31 Decembrie 1925.

Administrație:

Grigoriu Pop,
v. președinte

Dr. Victor Bojor,

Dr. Andreiu Macaveiu,

consonanță cu registrele.

20 Ianuarie 1926.

Cenzori:

Auxențiu Mureșan,

Dr. Victor Suciu.

Pentru contabilitate:

Teodor Morariu,
director executiv:

Ioan Coste,

Propunerea Direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat.

| | | |
|--|-------|-----------|
| 1. 5% Dividendă acționarilor după 500000 capital | Lei | 25000.— |
| 2. Fondul gen. de rezervă | — — — | 6570.— |
| 3. Fondului de penziuni | — — — | 8000.— |
| 4. Tantieme statutare | — — — | 25270.— |
| 5. 15% Supradividendă | — — — | 75000.— |
| 6. La dispoziția direcț. pentru scopuri culturale și de binefaceri | „ | 16551.53 |
| Total — Lei | | 156391.53 |

Direcțiunea.

In Librăria Diecezană

se află toate cărțile liturgice compactate în legătură de lux, ori la dorință crudo. Toate imprimările, pentru oficiile parohiale, precum rațiuni, matricule, blanchete de extras, tipărituri periodice, etc.

Avem în depozit opuri ale oratorilor bisericești, cărți de rugăciuni din ediție proprie (Conducătorul tinerimei școlare) și streină. Cărți trebuincioase și neapărat de lipsă întru conducerea corectă și promptă ale oficiilor parohiale și protopopești (Conciliile provinciale, Administrația bisericască de *I. Gențiu*).

Noutăți literare, cărți de școală, revizite de scris; asortiment foarte bogat

Comandele pe cale postală le executăm prompt și cu reîntoarcerea postel.

In librăria diecezană din Gherla se află toate manualele de religie. Edițiunile Tipografiei diecezane pentru școalele primare: Catehismele lui *Ioan c. Alexi* și Istoriile biblice ale lui *Ioan c. Vancea* precum și Ritualul lui *Tit c. Budu*. Edițiunile Tipografiei seminareale din Blaj pentru școalele secundare. — Comandele se execută prompt și cu reîntoarcerea postel.

PICTORUL

NICOLAU DUMITRU

profesor de desen și pictură la liceul „PETRU MAIOR” din Gherla

primește spre executare pe lângă preț moderat icoane sfinte, iconostase, picturi de biserici și ori ce alte soluri de picturi în stil bizantin or în stil modern.

Pentru partea neoficială răspunde: **Ioan Sângoergan**